

Libretto - Əslı və Kərəm
4 pərdə; 6 şəkilli opera
Üzeyir Hacıbəyov

Mənbə: Üzeyir Hacıbəyovun irsinə həsr olunmuş HAJİBEYOV.com saytı
© 2003 Azerbaijan International
Mətnin yığılması: Nərgiz Abadi
Vebmaster: Aynurə Hüseynova

İştirak edirlər:

İsfahan padşahı—50 yaşında
Kərəm (Əhməd Mirzə)—onun oğlu, 25 yaşında
Keşiş, padşahın xəzinədarı —50 yaşında
Əslı (Qara Sultan) —onun qızı, 15 yaşında
Sofi, Kərəmin yoldaşı—30 yaşında
5 nəfər əyan
Hələb paşası—45 yaşında
2 nəfər zəbtiyyə
Şeyx Nurani—ağsaqqal və ağ geyimli bir şeyx
Səfi—bir qoca kişi
Bəylər, küçə adamları, yol ötən
Bir dəstə qız və sairə

Birinci Pərdə

Zəngidə, padşahın xəzinədarı olan keşiş (Arsen) xanın imarəti həyatında vaqə olur. Həyat gözəl bir bağçadır ki, içində cürbəcür ağaclar və güllər vardır. Sağ tərəfdə keşişin evi görünür, içəri daxil olmaq üçün qapısı vardır. Sol tərəfdə başı qarlı və dumanlı dağlar görünür. Keşişin qızı (Əslı) bağçada bir sərv ağacının dibində oturubdur. Ətrafda keşiş ilə bərabər qızlar və oğlanlar oynayıb gülməkdədirlər. Keşiş qapısının ağzında əyləşib bağçaya tamaşa edir.

Əslı (kürd-şahnaz):

Qəlbimə bir hiss girmişdir, adı bilməm nədir,
Gah acıdır, gah şirindir, heç dadı bilməm nədir.

Bezmişəm ata-anadan, görməyir heç şey gözüm,
Bu pərişan halımın heç illətin bilməm özüm.
Görmüşəm mən bir yuxu, ol yuxuda bir novcavan,
Qədd-qamət sərv tək, gözlər qara, qaşlar kaman.
Sarılıb incə belimdən, bus edər rüxsarımı,
Söyləyir: sevdim səni, tapdım nəhayət yarımı.

Keşiş, qızlar və oğlanlar Əsliyə tərəf gəlib oxuyurlar.

Musiqi: təsnif

Gülüm, söylə sən görək,
Böylə pərişan neçin?

Musiqi

Gülüm, söylə sən görək,
Böylə pərişan neçin?
Bizi eylə hali sən,
Dərdin nədir, dərdin nədir, dərdin nədir?
Hey... tez söylə, tez söylə, tez söylə sən!

Musiqi

Bunca dövlətdən məgər
Razı deyilsən, qızım?

Musiqi

Bunca dövlətdən məgər,
Razı deyilsən, qızım?
Bizi eylə hali sən.
Dərdin nədir, dərdin nədir, dərdin nədir?
Hey... tez söylə, tez söylə, tez söylə sən!

Əsli (şahnaz):

Zərrə qədri dövlətin yoxdur gözümdə hörməti,
Anlamam, billah, nədir dövlətlə dünya ləzzəti.
Eşqdır dərdim mənim, aşiq olub bir oğlana,
Hazıram qurban edəm öz canımı mən ol cana.

Keşiş:

Sən nəsən, aşiq nədir?
Heç həya etməz misən?
Kimdir ol oğlan belə?
Kim dəli etmiş səni?
(nəvazişlə)
Gəl, qızım, söylə görüm:
Kim edib aşiq səni?

Əsli (şahnaz):

Görmüşəm mən bir yuxu, ol yuxuda bir novcavan,
Qədd-qamət sərv tək, gözlər qara, qaşlar kaman.
Sarılıb incə belimdən, bus edər rüxsarımı,
Söyləyir: sevdim səni, tapdım nəhayət yarımı.

Musiqi

Hamı (təsnif):

Yuxunun var insana böylə əsəri məgər? (2 dəfə)
Yuxu verir insana zövqü səfa, cövrü cəfa, zövqü səfa,
Hey, sən söylə, sən söylə, sən söylə hey!...
(Bir də təkrar)

Musiqi

Hamı Əsli ilə durub içəri daxil olurlar. Səhnədə heç kəs qalmır. Bu halda Kərəm ilə Sofi o biri tərəfdən çıxıb bağçaya gəlirlər.

Sofi (bayatı-Şiraz):

Sal nəzər, şahzadə, bir bax keşişin bağına,
Həm gülə, həm sünbülə, gendən görünən dağına.

Kərəm:

Dostum Sofi!
Bu qədər güllər və sünbüllər mənə eşq artırır,
Eşq ilə yanmış çirağa yağ olub da yandırır.

Sofi:

Söylə sən, şahzadə, kimdir aşiqin bir dəm mənə,
Bəlkə mən bu yolda göstərrəm ola xidmət sənə.

Kərəm:

Bir yuxu gördüm, əzizim, bir nəfər nazlı sənəm,
Bus edər, hərdən məni, söylər mənə yarın mənəm.
Qaş qara, gözlər qara, baldan şirindir ləbləri,
Qədd-qamət sərv tək, xumardır şux gözləri.
Qönçə tək açmış dəhanın, dişləri dür danəsi,
Olmuşam, Sofi, o gündən ol qızın divanəsi.

Keşiş çıxıb baş əyir.

Keşiş (söz ilə): Ey şahzadə, sən bizə çox xoş gəlib-sən, səfa gətirib-sən! Buyurun bizim xanəimizə!

Kərəm: Çox sağ ol, keşiş, çox razıyıq.

Hamısı bərabər içəri girirlər.

Musiqi

Bir qədər sonra Əsli pərişan bir halda evdən çıxır.

Əsli (söz ilə): Odur...özüdür... yuxumda gördüyüm oğlandır!

Bayatı-kürd

Yandırıb yaxmaqdadır eşq atəşi əndamımı,
Düşmüşəm bir dərdə kim, bilməm özüm əncamımı.
Bar ilahi, tez yetir gəlsin mənim cananımlı,
Ya diriltsin bəndəni, ya kim, tez alsın canımı.

Kənarda bir sandaliya üzərinə yıxılıb qalır.

Musiqi

Kərəm dəxi içəridən çıxır, bu da pərişan haldır.

Kərəm: O kim idi?... o qız kim idi?... Yoxsa mən yenə yuxu gördüm... yuxu...

Musiqi: Şikəsteyi-fars

Yenə gördüm surətin ol məhvəşin odlanmışam,
Tazadan eşqə düşüb, suzi-cigərlə yanmışam.
Gəl, gəl, ey dilbər, məni bu şübhədən eylə xilas,
Gördüyüm sənsənmi, yoxsa yuxuya aldanmışam?

O tərəfdən Əsli ayağa durub getmək istərkən bunlar bir-birini görürlər və bir qədər məəttəl qalıb qucaqlaşırırlar, bəədə Əsli gənara çəkilir.

Əsli (söz ilə): Ah!.. Oğlan, kərəm eylə, bizi görərlər.

Kərəm: Əsli nədir, ey dilbər? (Buraxmayır).

Əsli (dartınır): Ah!.. Kərəm eylə, keşiş babam gəlir.

Kərəm: Əsli nədir, gözəlim!

Əsli: Ah! Kərəm eylə, qorxuram.

Kərəm: Əsli nədir, qorxma!

Əsli: Yox, oğlan, kərəm eylə, kərəm eylə.

Kərəm: Ey nazlı dilbər, qoy sənin adın Əsli olsun, mənim adım Kərəm.

Əsli: Qoy olsun, ancaq qorxuram, keşiş babam çıxıb bizi görər.

Kərəm: Canım Əsli, bir ləhzə mənim ilə otur, səni tapmışam və səndən ayrılı bilmirəm.

Musiqi

Əsli (şikəstə):

Hə gəzərsən məlul-məlul bu yerdə,
Aman Kərəm, məni rüsvay eyləmə!
Məni sənə qismət eyləmiş yəzdan,
Aman Kərəm, məni rüsvay eyləmə!

Kərəm:

Doymadım dadlı-dadlı dilindən,
Aman Əsli, elə sözlər söyləmə!
Gözümü qan bürüdü, qorxuram ölümdən,
Aman Əsli, elə sözlər söyləmə!

Musiqi

Əsli:

Heç olurmu buralarda elə iş,
Keşiş babam duyar, eyləyəər təftiş,
Duymamışkən tez olgilən qalx, siviş,
Aman Kərəm, məni rüsvay eyləmə!

Musiqi

Kərəm:

Sarılarım incə miyan belindən,
Doymamışam dadlı-dadlı dilindən.
Qorxuram ki, ayrılasan sən məndən,
Aman Əslim, elə sözlər söyləmə.

Musiqi

Əsli (durur ayağa):

Ağam Kərəm, paşam Kərəm, xan Kərəm,
Atış Kərəm, tutuş Kərəm, yan Kərəm.
Əsli olsun sənə qurban, can Kərəm,
Aman Kərəm, elə sözlər söyləmə!

Keşişin səsi gəlir. Əsli Kərəmə baxa-baxa həsrətlə getməyə məcbur olur.

Kərəm (segah):

Gerçək oldu bu yuxum, tapdım məgər xan Əslimi,
Verməsə, billah, keşiş ölləm əgər xan Əslimi.
Ağlımı aldı başımdan səndəki sövdayi-eşq,

Kor olmuş gözlərim təkə görər xan Əslimi.

Sofi (çıxıb Kərəmi axtarır və tapır): Ey şahzadə, keşiş səndən nigarandır, harada qaldın gəlmədin.

Kərəm (segah):

Tapmışam cananı, Sofi, mənə rəhm eylə sən,
Noldun, ey birəhm, sən söylə, ona rəhm eylə sən.
Gördüyüm rüyadakı dilbər keşişin qızıdır,
Söyləmə, bil kim, bu sirri tək sənə rəhm eyləsən.

Sofi (söz ilə): Yuxuda gördüyün keşişin qızı imiş?

Kərəm: Odur... özüdür.

Sofi: Daha bundan asan bir iş yoxdur. Şah baban əmr edər, keşiş qızını sənə verər. Özü də bu işə çox şükürlər edər, çünki şahzadədən artıq kimə qız vermək olar.

Kərəm: Yox, Sofi, qardaş, mən keşişdən çox qorxuram. O qızı mənə vermək istəməyəcəkdir.

Keşiş (çıxır): Ey şahzadə səndən nigaran oldum. (kənara) Şahzadə çox pərişanhalıdır, burada bir hikmət vardır. (Onlara). Buyurun eys-ışrətə məşğul olaq.

Sofi: Çox razıyıq. Lakin şahzadə bir qədər kefsizdir. İsfahana getməyimiz lazımdır.

Qızlar və oğlanlar hamısı buraya çıxırlar. Əsli isə qarının ağzında dayanır.

Keşiş: Buna heç sözüm ola bilməz. Əmr sizindir. (Kənara). Çıxıb getsələr yaxşıdır...

Kərəm və Sofi: Xudahafiz, səlamət qalassınız. (Hamı baş əyir.)

Musiqi

Hamı:

Xoş gəldin, xoş gəldin,
Xoş gəldin, şahzadə! (2 dəfə)
Yaşasın şahzadə, ömrü onun çox olsun! (2 dəfə)

Kərəm və Sofi gedirlər, Əsli özünü saxlaya bilməyib, birdən hönkür, hönkür ağlayır, hamı mat qalır.

Əsli (segah):

Sən məni tənha qoyub getdin, mənim canım Kərəm,
Rəhm qıl, qoyma məni hicr oduna yanı, Kərəm!
Bilmirəm ata nədir, ana nədir, əqvam nədir,

Sən mənə oldun belə candan əziz, xanım Kərəm!

Keşiş (acıqla):

Qızım, qızım, bu nə işdir görürsən.

Təsnif, musiqi ilə bir yerdə
Yoxsa, qızım, şahzadəyə aşıqsən?
Yoxsa, qızım, şahzadəyə aşıqsən?
Bəs elə imiş, bəs elə imiş,
Onda gör səni mən necə edərəm.

Əsli: Bəli, mən şahzadəyə aşıqəm. (Hamıda hərəkət)

Keşiş:

Get gözümdən tez! (2 dəfə)
Rədd ol burdan, rədd ol!
Mən səni sevməm,
Get gözümdən tez,
Get gözümdən tez,
Sən dəlisən, sən dəlisən,
Sən dəlisən, get!

Musiqi

Get, get, get!..

Pərdə

İkinci Pərdə

Birinci Şəkil

İsfəhan şəhərində padşahın sarayında vaqə olur. Saray mümkün mərtəbədə şəşəəli döşənmişdir. Padşah taxtda əyləşibdir, əyanlar dəxi yanına düzülübdürlər. Kərəm dəxi padşahın hüzurunda ortada dayanıbdir.

Padşah (rast):

Söylə görüm, oğlum, bu qədər ahə səbəb nə?
Gündüz, gecələr ahü fəğan, nalə səbəb nə?
Derlər səni tərsa qızına aşıq olubsan,
Söylə görüm a... bundakı dəsgahə səbəb nə?

Kərəm (söz ilə): Şah baba, izn ver ki, mən öz eşq bələmi sizə dil ilə deyil, tel ilə qandırım. Sofi, ver mənə sazımı. (Sofi saz gətirir.)

Padşah: Söylə qulaq asaq!

Musiqi

Kərəm (sazı əlinə alıb çalır):

Keşiş bağçasında bir gözəl gördüm,
Əqlimi başımdan aldı, nə çarə?
Daramış zülfünü, tökmüş üzünə,
Sərimi sevdayə saldı, nə çarə?

Musiqi

Mən də bildim bir keşişin qızıdır,
Səhərdən çıxmış dan ulduzudur,
Yuxuda gördüyüm ol özüdür,
O, halımı bilməz isə nə çarə?

Musiqi

Dərdli Kərəm deyir firqətim qəti,
Kəskindir qılınçı, yürükdür atı.
Ol İ səvi, mən Məhəmməd hümməti,
Həqq dininə dönməz isə nə çarə?

Musiqi

Padşah (rast): Sən xəzinədarım keşişin qızına aşıqsən; burada heç bir ahü-nəva etməli iş yoxdur. Sən səbr elə, mən onun qızını alıb sənə verərəm.

Musiqi

Əyanlar (təsnif):

Əlbbəttə, şah buyursa, əgər buyursa, əgər əmr etsə,

Musiqi

Əlbbəttə, şah buyursa, əgər buyursa, əgər əmr etsə,
Keşişin sözü olmaz. (2 dəfə)

Nökər (daxıl olur): Padşah sağ olsun, xəzinədar keşiş hüzurunuza izn istəyir.

Şah: Söylə gəlsin.

Kərəm keşişin adını eşitcək müztərib hal olur və ağlayır.

Şah: Oğlum, nə oldu sənə, nə üçün ağlayırsan?

Musiqi

Kərəm:

Aşardı qarlı dağın ardına,
Xan Əslim ağılıma düşdü, ağlaram.

Hey ağalar, dayanamam dərdinə,
Xan Əslim ağılıma düşdü, ağlaram.

Musiqi

Eşidib keşişin adını
Xan Əslim ağılıma düşdü, ağlaram.
Duymuşam məhəbbətin dadını,
Sevdiyim xətrimə düşdü, ağlaram.

Musiqi

Şah: Oğlum, sənin bəxtindən keşiş özü hüzuruma gəlibdir. Mən bu gün ondan nişan alaram.

Keşiş daxil olur, baş əyir, əlində bir dəstə açarlar.

Şah: Söylə görüm, xəzinədar, mətləbin nədir?

Keşiş: Padşah sağ olsun, tamam otuz ildir ki, sənin çörəyini yeyib, sənə xidmət etmişəm, indi çörəyini mənə halal elə və məni qulluğumdan azad elə.

Şah: Keşiş, nə olubdur? Yoxsa məndən və ya mənim adamlarımdan incimisən?

Keşiş: Əstəğfurulla!... Ancaq mən çox qocalmışam, qorxuram ki, xidmətimdə qüsur göstərəm.

Əyanlar bir-birlərinə işarə edirlər.

Şah: İndi ki, azadlıq sənin öz xahişindir, mənim də sözüm yoxdur. Lakin onu bil ki, bu otuz illik xidmətindən mən çox razıyam, məhşərəcən hümmətim üstündə baqi qalacaqdır. Ancaq, keşiş, sən də gərək mənim əmrimi yerinə yetirəsən.

Keşiş: Buyur, padşah, can və baş ilə yetirərəm. (Kənara). Ax, qorxuram ki, qızımı istəyə.

Şah: Keşiş, mənim oğlum Əhməd Mirzə sənin qızına aşiq olubdur, (keşişdə hərəkət), sən gərək qızını mənim oğluma verəsən.

Keşiş (pərişan hal): Padşah sağ olsun, necə ola bilər, dinimiz ayrı, adətimiz ayrı...

Şah: Mən sənin qızını müsəlman edərəm.

Keşiş (daha da bədhal olub): Padşah sağ olsun, hər nə ağır təklilifin varsa mənə əmr et, lakin bu təklifdən vaz keç (əyanlarda işarələr).

Şah: Yox, keşiş, heç vaxt keçməyəm, gərək qızını mənim oğluma verəsən.

Keşiş (yalvarır): Padşah sağ olsun, buyur boynumu vursunlar, amma qızımı əlimdən alma.

Şah: Keşiş, gözümün ağı-qarası bir nəfər oğlum var, mən onun əza və cəfasına razı ola bilmərəm, əmr edirəm ki, öz qızını ona verəsən.

Keşiş: Padşah!..

Şah (qəzəblə): Xamuş!.. Artıq söz lazım deyildir.

Keşiş: Padşah sağ olsun, indi ki, sənin əmrindir, razıyam. Ancaq mənə beş ay möhlət ver ki, toy tədarükü görüm.

Şah: Razıyam möhlətə (Kərəmə); oğlum, daha sənin ahü-nəvan əbəsdir, get, arxayın ol! (Kərəm ağlayır).

Şah (təəccüblə): Oğlum, daha niyə ağlayırsan?

Musiqi

Kərəm:

İnanmıram qara keşiş sözünə,
Yox etibarım onun özünə;
Salacaqdır məni çölün düzünə,
Xan Əslim ağıma düşdü, ağlaram.

Musiqi

Uca dağ başında ötüşür quşlar,
Tərlənim uçdu kimlər görmüşlər,
Dərdimi anlamaz bunda keşişlər;
Xan Əslim ağıma düşdü, ağlaram.

Musiqi

Dərdli Kərəm deyir: bu dərdim bitməz,
Yarımin sevdası sərimdən getməz,
Yuz min öyüd ver, biri kar etməz,
Xan Əslim ağıma düşdü, ağlaram.

Musiqi

Şah (ayağa durur, getmək üçün oğlunun qolundan tutur): Oğlum! Keşiş mənə söz verəndən sonra sözündən çıxma bilməz. Beş ay dözərsən, inşaallah, sonra yarın sənə yetişər. İndi gəl gedək səni şikara aparım. (Hamısı gedirlər, keşiş bir qədər sonra qayıdır).

Musiqi

Keşiş:

Qaçmaq, qaçmaq, (2 dəfə)

Qaçmaqdan başqa əlacı yoxdur. (2 dəfə)
Getmək, getmək,
Getməsəm əgər əngəlim çoxdur.
(Fikir ilə) Olsam razı... Yox!
Qaçmaq, qaçmaq, (2 dəfə)
Qaçmaqdan başqa əlacı yoxdur. (2 dəfə)
Qacmaq, qacmaq, qacmaq,
Qacmaq!..(Qaçır gedir)

Pərdə

İkinci Şəkil

Zəngidə keşişin bağçasında vəqə olur. Ancaq bu səfər bağçadakı güllər sınıb, solub, ağacların bəziləri qırılıbdır. Sandalyalar alt-üst olubdur. Yenə sol tərəfdə dağlıq və ortada sərv ağacı. Zəngi əhlindən Səfi adlı qoca məyus və kasıb bir bucaqda yumrulub yatıbdir. Musiqi çalınırkən səhnə açıq durur. Sonra əyanlar, qoşun, Kərəm ilə padşah kamaldəbdəbə ilə daxil olurlar.

Şah (söz ilə): Bu necə işdir keşiş bizim qabağımıza çıxmadı? Səsləyin keşişi!

Əyanlardan biri: Hey, hey!.. Keşiş, hey, hey!..(Gedir içəri baxır və çıxır); şah sağ olsun heç kəs yoxdur.

Şah: Bu neçə olan işdir?! Yoxsa keşiş məni aldatdı, bu saat onun başını bədənindən cida etdirərəm.

Əyanlardan biri (axtararkən Səfini görür): Şah sağ olsun, burada bir şəxs yatıbdir.

Şah: Durquzun ondan soruşaq.

Əyan (Səfini oyadır): Hey, hey, dur ayağa! (Səfi güc ilə qalxır, gözlərini ovur). Dur, padşah gəlibdir. (Səfi üzünü üstə yığılır və səcdə edir.)

Şah: Ey adam, söylə, keşiş haradadır?

Səfi: Atam–anam sənə qurban olsun, padşah! Keşiş budur üç aydır evli-əşikli bu vilayətdən qaçıbdır.

Şah: Ax, məlun!.. (fikrə gedir)

Musiqi

Kərəm (birdən başlayır, üzünü dağlara tutub oxuyur):
Xan Əslim Zəngidən fərar etmiş,
Yol verməyin, başı dumanlı dağlar!

Belə getmiş atasılə anası,
Yol verməyin, başı dumanlı dağlar!

Musiqi

İsfahan bəyləri qalxdılar toya,
Zəginin xalqı qaçdılar Xoya,
Aşiq gəldi məşuqundan doya,
Yol verməyin, başı dumanlı dağlar!

Musiqi

Dərdli Kərəm bu eşq ilə bişmişdir.
Sövda üçün bu sərindən keçmişdir.
Əsli, keşiş qaçıb burdan getmişdir,
Yol verməyin, başı dumanlı dağlar!

Musiqi

Hamı (təsnif):

Qara keşiş, qara keşiş,
Fərar etmiş Zəngidən, Zəngidən.
Ax, üç ay edər keşiş burdan sən gedən. (2 dəfə)

Kərəm:

Haqdan mənə, haqdan mənə,
Təqdirdir: aşiqəm, aşiqəm,
Gərəkdir olsun məndə ahü dərdü qəm. (2 dəfə)

Hamı:

Yolun sənin, yolun sənin
Yumrulsun, ay keşiş, ay keşiş!
Sən necə qıydın şaha gördün belə iş. (2 dəfə)

Kərəm (Sərv ağacına tərəf gedib oxuyur; segah):

Dur, sərv ağacı, xəbər ver, sorayım.
Sərv ağacı, sənin maralın hanı?
Eşit gəl, eşit ver mənim cavabım,
Sərv ağacı, sənin maralın hanı?

Doğru söyləməzsən qəddin əyilsin,
Dilərəm mövladan belin bükülsün,
Çürüsün yarpağın, şaxın qurusun,
Sərv ağacı, sənin maralın hanı?

Dərdli Kərəm deyir: yanıb tütərəm,
Yarımin yanına bu gün yetərəm;
Viran bağda bülbül olub ötərəm,

Sərv ağacı, sənin maralın hanı?

Musiqi

Şah (şur): Bəsdir, oğlum, bu qədər ah-nəva bəsdir. Mən bu saat hər yerə adam göndərib keşişi tapdıraram.

Kərəm (hicaz):

Yeni bir sevdadır gəldi başıma,
Gəlin halallaşaq, mən gedər oldum.
Gəlib, ya gəlməyib sizi tapmaram,
Gəlin halallaşaq, mən gedər oldum.

Musiqi

Ürəyimdə yanar bunca atəşlər,
Yar əlindən yenə yaralar işlər.
Gülüb oynadığım qızlar, qardaşlar,
Gəlin halallaşaq, mən gedər oldum.

Musiqi

Duz-çörək yediyim qohum-qardaşlar,
Nədir bu fələyin etdiyi işlər,
Gözümdən axıtdı qan ilə yaşlar;
Gəlin halallaşaq, mən gedər oldum.

Şah (şur):

Oğlum, bu nə sözdür danışırsan, danışırsan?
Eşq oduna bunca alışırсан, alışırсан?
Tərsa qızına aşıq olub bunca uyursan,
Mən tək qocanı didəsi giryan qoyursan.
Ölsəm, oğlum, bu hökumət kimə qalsın?
Kim şahlıq edib dövlətin əhvalına yansın?

Kərəm (şur):

Məndən, ata, padşahlıq umma, umma
Mən aşıqi gəl gözü yaşlı goyma.
Haqq aşıqi olmuşam, yəqin bil,
Qoy yarımı axtarım tapım bil.

Musiqi

Həm (təsnif):

İzn verin getsin, şahım, bu Kərəm (2 dəfə)
Getsin yarın tapsın, alsın o məram. (2 dəfə)
Sənin oğlun, şahım,
Həqdən aşıqdir, aşıqdir, aşıqdir.
Eşqə düşmək, şahım, ona layiqdir,

Layıqdir, layıqdir.

Musiqi

Padşah üzünü dəsmal ilə tutub ağlayır.

Musiqi

Kərəm:

Qəm-qəsavət bu gün başa düzüldü,

Ağla, atam, ayrılığın günüdür.

Bizə qismət qürbət eldə verildi,

Ağla, atam, ayrılığın günüdür.

Musiqi

Məni kül eylədi elin dilləri,

Bundan belə gözləməyin yolları.

Varayım, gəzəyim qürbət elləri,

Ağla, atam, ayrılığın günüdür.

Musiqi

Məni, ata, halal elə gedirəm,

Bir tənbehdür öz-özümə edirəm.

Əslidən başqa özgəni nedirəm?

Ağla, atam, ayrılığın günüdür, hey!...(Gedir).

Pərdə

Üçüncü Pərdə

Bir çöldə vəqə olur, çöldə ora-bura yollar vardır. Sol tərəfdə meşədir, sağ tərəf dağlıqdır. Səhnədə Kərəm ilə Sofi dayanıbdır. Musiqi çalır.

Kərəm (üzünü yollara tutub deyir):

Əyri-üyrü gedən yollar,

Yollar, xan Əslimi gördünmü?

Düşmüşəm yarın izinə,

İzlər, xan Əslimi gördünmü?

Əyninə geyibdir saya,

Yanında var cüftə taya,

Sənə deyirəm, sənə qaya!

Qaya, xan Əslimi gördünmü?

Bir dəstə yol ötən gəlib keçirkən bunları görüb dayanır.

Kərəm:

Düşmüşəm yarın izinə,
Qurban olum onun qara gözünə;
Çıxmışam mən çöllərin düzünə,
Düzlər, xan Əslimi gördünmü?

Yol ötənlər (təsnif-tar):

Nə gəzirsən burada, }
Nədir, nədir, nədirsiz? } (2 dəfə)

Nərəyədir səfəriz,

Gedir, gedir, gedirsiniz?

Gedir, gedir, gedirsiniz?

Səbəb nədir bu ahə, }

Edir, edir, edirsiniz? } (2 dəfə)

Nərəyədir səfəriz,

Gedir, gedir, gedirsiniz?

Gedir, gedir, gedirsiniz?

Sofi: Ay qardaşlar bu oğlan haqq əşiqi Kərəmdir. Neçə zamandır keşiş qızı Əsli xana əşiqdir, amma keşiş öz qızını götürüb qaçıbdır, indi bu da yarın axtara-axtara neçə-neçə vilayətlər keçib gəlib bu yerə çatıbdır. Hərgah siz də keşişin qaçmağını bilirsinizsə, bizə xəbər veriniz gedək.

Yol ötənlərdən biri: Ey əşiq! Sənin yarının haraya qaçdığını bilirik. Hərgah bizim üçün bir türkü oxusan xəbər verərik.

Kərəm sazını əlinə alır və yol ötənlər oturub qulaq asırlar.

Musiqi

Kərəm:

Hey... ağalar, yarımı qaçırdım,

Bəylər, xan Əslimi gördünmü?

Bülbülü şaxdan uçurdum,

Bəylər, xan Əslimi gördünmü?

Musiqi

Əsli huridir bilənə,

Qoynu cənnətdir girənə.

Ceyrana bənzər ceyrana.

Bəylər, xan Əslimi gördünmü?

Musiqi

Obaları oymaq-oymaq,

Olmaz imiş yardan doymaq.

Ağzı süd, dodağı qaymaq,

Bəylər, xan Əslimi gördünmü?

Musiqi

Mən Kərəməm, düşüb çölə gəzərəm,
Yarımı tapsam, ust-başını bəzərəm,
Mın cür cəfa etsə, mininə dözərəm,
Bəylər, xan Əslimi gördünmü hey?!

Onlar: Doğrudan da ki, sən haqq aşiqi imişsən. Ey aşiq, sənin yarın atası ilə bərabər buradan keçib, Hələb şəhərinə qaçıbdır. Onu orada taparsan, amma, ey aşiq, sən gəl burax Əslini, qal bizim ellərdə.

O biri: Ol bizim əhlimizdən.

Digəri: Bizdə Əslidən gözəl qızlar vardır.

Bir ayrısı: O qızlardan birini al.

Hamısı: Gəl, gəl, aşiq, bizdə qal.

Kərəm (baş bulayır): Ay qardaşlar! Mən İsfahan padşahının oğluyam, hərgah bir yerdə qalıb rahat ola bilsə idim, padşah sarayında qalıb, şahlıq edərdim. Mən haqq aşiqiyəm, yarımından əl çəkə bilmərəm.

Bu halda bir dəstə qız gəlir, qızlardan biri oynayıb qalanları oxuyurlar.

Musiqi

Qızlar:

Güli-sünbüllər açılıb bağda,
Açılıb bağda güli-sünbüllər.
Hamı bülbüllər oxuyur tağda.
Oxuyur tağda hamı bülbüllər. (2 dəfə)

Oyun, musiqi

Düzülün, qızlar, əl-ələ verin,
Əl-ələ verin, düzülün, qızlar!
Görəsiz, qızlar, neçə bayramlar,
Neçə bayramlar görəsiz, qızlar! (2 dəfə)

Oğlanlar və qızlar:

Yığışın, qızlar, həmi oğlanlar.
Gülüşüb danışaq
Görüşək danışaq.
Gülə bənzərsiz hərəniz, qızlar,
Sizə aşiqdir hamı oğlanlar! (2 dəfə)

Kərəm:

Xuraman-xuraman gəlin-qızlar,
Xan Əslimi sizdən görən oldumu?
Küsmüşəm atadan, anadan, eldən,
Məni salıb Əsli xanım dildən;
Bir dayanın, sorayım sizdən,
Xan Əslimi sizdən görən oldumu?

Musiqi

Mənim yurdum dağlar ilə daş olub,
Məhəbbət sirri hər kəsə faş olub,
Ağlamaqdan yerim-yurdum yaş olub,
Xan Əslimi sizdən görən oldumu?

Musiqi

Ah edəyim, könül, sənin əlindən,
Qaldıq bir əcayib zərin içində.
Nəyə ağlayım, nəyə güləyim?
Qönçə gülüm qaldı xərin içində.

Musiqi

Dərdli Kərəm deyir: vətənim yox mənim,
Heç kimsə yoxdur sora əhvalım.
Yardan ayrılalı büküldü belim,
Qaldıq namus ilə arın içində.

Musiqi**Hamı** (təsnif):

Dərdli Kərəm, sən itirdin Əslini; (2 dəfə)
Get, tap, get, tap yarın, itirdin Əslini. (2 dəfə)
Haqdan aşıqsən, çək eşqin əzabın; (2 dəfə)
Get, tap, get, tap yarın, itirdin Əslini. (2 dəfə)
Qızlar və oğlanlar gedirlər.

Kərəm (yollara sarı):

Ərzurumdan çıxdımı, üç oldu yolum,
Mən bu yolun hankısına gedəyim?
Çağırdım gecə-gündüz mövlamı,
Mən bu yolun hankısına gedəyim?

Musiqi

Sofi qardaş, necə olur halımız?
İsfahan şəhridir bizim elimiz.
Bülbül getdi, məhzun qaldı gülümüz,

Mən bu yolun hankısına gedəyim?

Musiqi

Kərəm deyir yetmədim muradıma,
Əslim getdi, qonamadım yurduna.
Hey ağalar, bir dilbərin dərdinə.
Mən bu yolun hankısına gedəyim?

Musiqi

Bu halda Şeyx-Nurani vaqe olur və üzünü Kərəmgilə tutub oxuyur.

Şeyx-Hurani (humayun):

Eşqə giriftar olan.
Zarü pərişan gördüm.

Musiqi

Cəng edib can alanı.
Qanını qəltan gördüm.

Musiqi

(Təkrar o sözlər)
Atəşi-eşqə düşəni,
Çaki-giriban gördüm.

Musiqi

(Təkrar o sözlər)
Hicr oduna yananın,
Qəlbini büryan gördüm.

Musiqi,

(Təkrar)

Şeyx (söz ilə): Ey qərib, sizlər haraya getmək istəyirsiniz?

Sofi: Ey şeyx, biz Hələb şəhərinə getmək istəyirik.

Şeyx: Siz bilirsinizmi ki, buradan Hələbə altı aylıq yol var?

Sofi: Xeyr, bilmirik.

Şeyx: Yumun gözlərinizi.

Kərəm və Sofi gözlərini yumurlar, haman dəm hər yer qaranlıq olur bu halda səhnənin dal pardəsi qalxıb, Hələb şəhəri görünür.

Şeyx: Açın gözlərinizi.

Bunlar gözlərini açırlar, hər yer işıqlanır. Kərəm və Sofi Hələbin mənzərəsini görüb şad olurlar.

Şeyx: Bax, siz Hələb şəhərinə yetişdiniz (deyib tez çıxıb gedir).

Musiqi

Kərəm:

Şükr eylə, Sofi, xudaya, (2 dəfə)
Hələb Şəhri, Hələb Şəhri!
Hələb şəhrinə gəldik.

Musiqi

Qalxız əlini duaya, (2 dəfə)
Hələb, Hələb şəhri!
Hələb şəhrinə gəldik.

Musiqi

Kərəm və Sofi:

Yetirdi mövlam bizi tez, (2 dəfə)
Hələb şəhri, Hələb şəhri!
Hələb şəhrinə gəldik. (2 dəfə)
Hey....

Musiqi

Dördüncü Pərdə

Birinci Şəkil

Hələb şəhərinin bazarında vaxt olur. Axşam çağdır, sağ tərəfdə sair evlər var. Sol tərəfdə Keşiş və Əsli olan ikimərtəbəli və balkonlu ev vardır. Ortada çeşmə qurulub, altı nəfər qız su doldurmaqla məşğuldurlar, evlərin içindən işıq gəlir. Qızlar su doldururlar və oxuyurlar.

Musiqi

Qızlar:

Axşam oldu hey... şamlar yandı, (2 dəfə)
Tez ol, tezl ol, qızlar, qaranlıq damdı. (2 dəfə)
Hər kim istər kim, dərdi az olsun, (2 dəfə)
Getməsin ərə, evdə qız qalsın. (2 dəfə)

Musiqi

Axşam oldu hey... obalar yatdı, (2 dəfə)
Qaranlıq çökdü, ay da həm batdı, (2 dəfə)
Arvad olanın dərdi çoxdur. (2 dəfə)

Amma qızların heç dərdi yoxdur. (2 dəfə)

Bu halda Kərəm ilə Sofi sağ tərəfdən nümayan olurlar, qızlar onları görüb qorxan kimi olurlar.

Musiqi

Kərəm:

Ey Hələbin gözəlləri,
Altı qızlar, altı qızlar!
Bulaqdan su süzənləri,
Altı qızlar, altı qızlar!

Keşiş bunda gəlib durar,
Xan Əslimi döyər, vurar,
Dərdli Kərəm sizdən sorar,
Altı qızlar, altı qızlar!

Musiqi

Qızlardan biri: Siz kimsiniz və bizlərdən nə istəyirsiniz?

Sofi: Ey gözəl qızlar, sizin bu şəhərə bir keşiş gəlib, öz qızı ilə olur, söyləyin bizə, allah eşqinə, o keşiş harda olur?

Qızlardan biri: Bildim hansı keşişdir, bax o keşiş bu evdə olur, bu evdə. (Qızlar gedirlər)

Musiqi

Kərəm (sevinib):

Gəzib-gəzib şəhərləri, kəndləri,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!
Unutmuşam cəfaları, dərdləri,
Axır gəlib sənə yetişdim Əsli!

Musiqi

Haqq aşiqi söylədilər adıma,
Yetişmədi bir kəs mənim dadıma.
Keçən günlər düşdü mənim yadıma,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!

Musiqi

Şah oğluyam, dönmüşəm mən gədayə,
Çıx gəl bəri, verək səda-sədayə,
Dərdli Kərəm desin şükür xudayə,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!

Bu halda balkona açılan qapılar taybatay açılıb, Əsli hövlnak bir surətdə balkona çıxır və aşağı baxıb deyir:

Əsli: Kərəm!!!

Kərəm: Can Əsli!

Əsli bihuş kimi olur.

Musiqi

Kərəm:

Gəzib- gəzib şəhərləri, kəndləri,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!
Unutmuşam cəfaları, dərdləri,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!

Musiqi

Əsli:

Dustağ kimi gəlib qalıb bu evdə,
Söylər idim: Kərəm, Kərəm, Kərəm, gəl!
Bilməz idim çarə nədir bu dərdə,
Söylər idim: Kərəm, Kərəm, Kərəm, gəl!

Musiqi

Kərəm:

Ağlar qoyub ata ilə ananı,
İncitmişəm hər bir canı yananı.
Ötürmüşəm Məcnunu və Sənanı,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!

Musiqi

Əsli:

Keşiş babam məni döyüb söyəndə,
Qaçar ikən o kənddən bu kəndə,
Ahu kimi düşüb qalıb kəmənddə,
Söylər idim: Kərəm, Kərəm, Kərəm, gəl!

Musiqi

Kərəm:

Şah oğluyam, dönmüşəm mən gədayə,
Çıx gəl bəri, verək səda-sədayə,
Dərdli Kərəm desin şükür xudayə,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!

Musiqi

Əsli:

Keşiş babam bağlayıbdır hər yanı,
Yanmaz imiş onun mənə heç canı.
Gözüm görmür bu işıqlı dünyanı,
Çıx gəl bəri, Kərəm, Kərəm, Kərəm, gəl!!

—deyib, ipək nərdivanı aşağı atır, Kərəm nərdivana çıxıb, Əsli dəxi balkondan bədənini aşağı sallayıb, ikisi bir-biri ilə görüşməkdə ikən keşiş bazardan qayıdır və əhvalatı bu halda görüb qışqırır.

Keşiş:

Ay haray! Evimə oğru gəlibdir, ay haray!
Yığılın buraya!..

Bu qışqırığa iki nəfər zəbtiyyə gəlib, Kərəmi və Sofini tuturlar, camaat dəxi evlərindən bayıra çıxıb əllərində fanus olaraq bu əhvalatı görürlər.

Bəziləri: Nə olub? Nə olub?

O biriləri: Keşişin evinə oğru-quldur gəlibdir.

Xalq kamal-təəccüb ilə Kərəm ilə Sofinin ora burasına tamaşa edir.

Keşiş (kənara çəkilib): Ax-ax-ax... Tanıdım, odur, padşahın oğlu Əhməd Mirzədir... Yenə gəlib məni tapdı, ax!

Bu halda Hələb paşası daxil olur, yanında iki nəfər zəbtiyyə.

Paşa: Bu nə yığıncaqdır burada? Nə olubdur? Geri çəkilin!

Camaat çəkilir.

Keşiş: Paşam! Bu iki şəxs mənim evimi yarmaq istərkən gəlib üstə çıxmışam.

Paşa (acıqla): Nakəslər! Bu şəhəri sahibsizmi zənn etdiniz? Nə cürət edib quldurluğa gəlirsiniz? Aparın bunları həbs edin!

Kərəm (əcz ilə): Paşam, izn ver, bir neçə kəlmə sözüm var.

Paşa: Nə sözdür, de görək.

Musiqi

Kərəm:

Yazıq ömrüm qərib eldə keçirdim,
Heç əhvalım bildirən yox, bilən yox!
Getdi fürsət, əldə ikən qaçırdım,
Qərib qaldım, güldürən yox, gülən yox!

Musiqi

Əlimdən aldırıdım nazlı sonamı,
Tərk eylədim atamı, həm anamı,
Döyə-döyə göm-göy etdim sinəmi,
Xəncər alıb dəldirən yox, dələn yox!

Musiqi

Mən Kərəməm, ah çəkərəm, ağlaram,
Dərd bilənin ürəyini dağlaram.
Kimi deyib, kimə ümid bağlaram.
Göz yaşımı sildirən yox, silən yox!

İndi buyur məni aparsınlar həbs etsinlər.

Pərdə

İkinci Şəkil:

Hələb paşasının imarətində vəqə olur. Paşa bir taxt üzərində əyləşib, meyruş qəlyan çəkir. Onun qabağında bir neçə qız oynayır. Bir qədərdən sonra nökrə daxil olur, qızlar oyununu kəsib, bir kənarda dayanırlar.

Nökrə: Paşam, bir dəstə camaat hüzurunuza izn istəyir.

Paşa: Burax gəlsinlər.

Camaat və Şeyx-Nurani daxil olurlar.

Musiqi

Camaat (təsnif):

Ey paşam, ey paşam,
Kərəmi et azad.
Ey paşam, ey paşam,
Kərəmi et azad, azad et.
Aşiq olub keşiş qızına, }
Aşiq olub keşiş qızına. } (2 dəfə)
Ol aşiqdir!

Paşa (şur ilə): Əmr olunsun, gedib dünənki məhbusu buraya gətirsinlər.

Şeyx Nurani (Osmanlı üstə):

Aşıqə etmə əziyyət, ey paşam,
Aşıqin üftadədir, üftadədir, üftadədir.
İstəsə aşiq əgər öz canını,
Yar üçün qurban edə amadədir.

Camaat:

Aşıq olub keşiş qızına, }
Aşıq olub keşiş qızına. } (2 dəfə)
Ol aşıqdir!

Şeyx (yenə təkrar hamam sözlər başqa tərkib musiqi ilə):

Kuhkəm nəqşin çəkib, Şirinə vermiş bir fərib,
Gör nə cahildir, yonar daşdan özünə bir rəqib.

Camaat:

Aşıq olub keşiş qızına, }
Aşıq olub keşiş qızına. } (2 dəfə)
Ol aşıqdir!

Oxuyub gedir. Kərəmi gətirirlər, əllərində zəncir vardır.

Paşa (söz ilə): Ey şəxs, sən kimsən və nəçisən söylə!

Kərəm:

Mən Kərəməm, İsfahandır elimiz,
Ördək uçdu, viran qaldı gölümüz.
Qoy olsun, necə olur halımız,
Qurban olsun yar yolunda canımız.

Musiqi

Ayrı düşdüm vətənimdən, elimdən,
Gör kim nələr çəkdim eşqin əlindən.
Hər şəhərdə xəbər aldım gələndən,
Hələbdədir Əsli - mənə dedilər.

Musiqi

Dərdimi duyanlar cümlə ağladı,
Bəylər tutdu qollarımı bağladı,
Ürəyimi eşq oduna dağladı,
Burda mənə quldur adı verdilər.

Musiqi

Yandı ciyərciyim döndü büryana.
Axdı çeşmim yaşı döndü ümmana.

Gətirdilər məni ulu divana,
Bağladılar ayağımı, əlimi.

Musiqi

Dərdli Kərəm qoydu başın qəzaya,
Yar ilə getmədi xəlvət odaya.
Çox şükürlər olsun bari-xudaya,
Kəsmədilər ağızımdakı dilimi.

Paşa: Ey oğlan, sən keşişin qızına aşiqsən və adın Aşiq Kərəmdir. Özün də İsfahan padşahının oğlusan, öylədirmi?

Kərəm: Öylədir, paşam.

Paşa: Əmr olunsun, keşiş və qızı buraya gəlsinlər. (Nökər gedir). Açın Kərəmin əlini. (Açırlar). Aşiq Kərəm, sən gəl keşiş qızından əl çək sənə bu şəhərdə hansı gözəli desən alaram.

Kərəm: Paşam, bizim öz vilayətimizdə gözəllər çox idi, lakin mən ürək sevəni istirəm, başqa məramım yoxdur.

Paşa: Ya istərsən gəl səni vətənə göndərim get.

Kərəm: Vətən mənə Əslidən əziz olsaydı, onu buraxıb bunun dalınca düşməzdim.

Bu halda keşiş və Əsli daxil olurlar. Əsli və Kərəm bir-birni görcək bihuş olurlar.

Paşa: Keşiş, bu oğlan quldur deyilmiş bu sənin qızına aşıqdir. Sən gəl qızı ver ona, rəhm elə! Mən sənə nə qədər desən dövlət verərəm.

Keşiş: Paşam, əgər mən dövlət sevən olsaydım İsfahan padşahının sözünü rədd etməz idim. Mən öz qızımı, qızımın milliyyətini hər şeydən əziz tuturam.

Paşa: Sən bilirsən ki, bu oğlan sənin qızının aşıqidir.

Keşiş: Bilirəm.

Paşa: Və bilirsən ki, qızın buna aşıqdir.

Keşiş: Bilirəm.

Paşa: Və bilirsən ki, iki aşıqı mərama çatdırmaq savabdır.

Keşiş: Bilirəm.

Paşa: Bəs nə üçün mane olursan?

Keşiş: O mənim atalıq haqqımdır.

Paşa: Keşiş, sən gəl bu işə razı ol, yoxsa...

Keşiş: Paşa, İran vilayətində mənim hörmətim padşah hörmətinə bərabər idi, amma mən yenə də oradan qaçıb, sənin şəhərinə gəldim və sənin gölgənə qısıldım, hərgah sən də məni incitmək istəsən, özgə bir şəhər hakiminə pənah apararam.

Paşa (Kərəmə): Ey oğlan, sən müsəlmansan, bu erməni qızı, sən gəl bundan əl çək, gəl özünə özgə bir qismət axtar.

Musiqi

Kərəm:

Hey ağalar, necə edəyim,
Mən dönərəm, könül dönməz.
Bir gözələ düşdü könlüm,
Mən dönərəm, könül dönməz.

Musiqi

Kəklik kimi səkişindən,
Köküs əlvən naxışından,
Bir hərəmi baxışından,
Mən dönərəm, könül dönməz.

Musiqi

İstəmirəm başqa özündən,
Mənə söylə Əsli sözündən.
Əsli kimi keşiş qızından,
Kərəm sevdi Əsli xanı.
Mən dönərəm, könül dönməz.

Musiqi

Yoluna qoymuşam canı,
Gözümdən axıtdı qanı,
Mən dönərəm, könül dönməz.

Musiqi

Paşa: Ax!.. Qoy indi bir qızdan soruşum, hərgah qız sənin yanında oğlana getmək istəsə o halda, keşiş, gərək heç bir sözün olmasın. Olsa da sənə cəza elətdirərəm. Ey qız, söylə görüm, sən Kərəmə aşiqsənmi və Kərəmə getmək istəyirsənmi?

Musiqi

Əsli:

Kərəm mənə, mən Kərəmə aşıqik,
Ver Kərəmə məni, paşam, rəhm elə.
Hər ikimiz aşıqlıya layıqik,
Ver Kərəmə məni, paşam, rəhm elə.

Musiqi

İllər ilə həsrətini çəkirdim,
Gizli-gizli qan-yaşımı tökürdüm,
İki əlli bir başımı döyürdüm,
Ver Kərəmə məni, paşam, rəhm elə.

Musiqi

Qorxum yoxdur keşiş babamdan mənim,
Dözə bilməm, təngə gəlibdir canım.
Mənim yarım ancaq Kərəmdir, Kərəm,
Ver Kərəmə məni, paşam, rəhm elə.

Musiqi

Hamı (musiqi - təsnif): Keşiş razı ol bu işə!

Keşiş: Olmam, olmam.

Camaat: Keşiş razı ol bu işə!

Paşa: Razı ol, razı ol (deyib qılıncı siyirmək istəyir).

Camaat: Əslini ver Kərəmə.

Keşiş: Verməm, verməm.

Camaat: Əslini ver Kərəmə.

Keşiş: Olmam, olmam, olmam!..

Paşa: Razı ol, razı ol (qılıncı sivirir və keşişin üstünə qalxır).

Keşiş: Ver, ver, ver Əslini Kərəmə! Əmma hərgah bunlar həqiqi aşıqdirlərsə, gərək bu dünyada kam almasınlar! Almasınlar! Almasınlar! (Deyib çıxıb gedir).

Paşa: Al oğlan öz yarını apar!

Əsli ağlayır, Kərəm hövlnək bir haldadır ki, guya canı odlanır. Əsliyə tərəf əllərni uzadıb oxuyur.

Musiqi

Kərəm:

Gəl, gəl, Əslim, yetər, ağlama,
Yanaram, Əslim, yanaram!
Ciyərim artıq dağlama,
Yanaram, Əslim, yanaram, hey!..

Rəhm elə bir gəl halıma,
Atəş düşübdür canıma,
Öləndə gəl məzarıma,
Yanaram, Əslim, yanaram, hey!..

Mən Kərəməmə, haqq aşiqiyəm,
Aşiqliyə mən layiqəm,
Rəhm eylə tez, mən yazığam
Yanaram, Əslim, yanaram!

Kərəm söyləməz adım,
Ərşə dayandı fəryadım.
Əldən getdi muradım,
Yanaram, Əslim, yanaram!
Yanaram, yanaram, Əslim, yanaram, yanaram, hey!..

Deyirkən hər tərəfdən alov çıxıb odlanıb yanır. Əsli də əlindəki xəncərini çıxarıb, sinəsinə çaxır və yaxılıb olur. Bütün məclis əhli mat və məəttəl qalıb, kəməli-heyrətdə ikən pərdə yavaş yavaş enir.

Pərdə